

פרשת כי תצא
טיוטא

פרשת כי תצא

• "אֶת־זִכְרֵךְ עֲמַלְק" (כה, יט) - כתב במשנה ברורה סימן תרפ"ה סק"י"ח דע דיש אומרים שצריך לקרות "זִכְרֵךְ עֲמַלְק" בצירי ויש אומרים שצריך לקרות "זִכְרֵךְ עֲמַלְק" בסגול¹⁸⁰ וע"כ מהנכון שהקורא יקרא שניהם לצאת ידי שניהם. עכ"ל. אבל במנחת שי בד"ה מנוקד בצירי¹⁸¹, וכן ניקד יהב"י הנקדו¹⁸², וכן מנוקד בכתבי היד שבידינו. אמנם לספרדים אין כ"כ נפקא מינה לעניין הקריאה כי אין הבדל בין הגיית הצירי והגיית הסגול אלא מעט באורך ההברה, והוספת מעין יוד לצירי היא מלאכותית ואינה נכונה לפי הדקדוק. ואכמ"ל.¹⁸³

- "כִּי־קָלַלְתָּ" (כא, כג) – הלמד הראשונה בשוא והוא נח.¹⁷⁴ ויזהר שלא יבלע הלמד בלמד הדומה לה שאחריה.
- "קַן־צִפּוֹר" (כב, ו) - הקוף בפתח ולא בצירי.
- "וְעִשְׂתָּ מַעֲקָה לְגִגַּי" (כב, ח) – יש ספרים בהם המס רפה ויש שהמס דגושה.
- "אֲשֶׁר תִּכְסֶּה־בָהּ" (כב, יב) - הבית בדגש מדין דחיק.¹⁷⁵
- "הַשְּׁעָרָה" (כב, טז) – העין בשוא לבדו ברוב הספרים¹⁷⁶ ולא בחטף פתח כמ"ש המהרי"ץ בחלק הדקדוק. ואתיא שפיר בהתאם לכללי הדקדוק ששוא שלאחר טעם מלעיל לעולם נח כגון "וַיִּגְדְּדָה" (לב, ז), "וַיִּשְׁנֶה" (בראשית מו, כח-כט) ועוד.¹⁷⁷
- "מֵאָה כֶּסֶף" (כב, יט) - אין דגש כבד בכף אע"פ שמילת "מאה" מלעיל בגלל נסוג אחר, וזאת כי אין כאן דין אתי מרחיק מפני שהיא שורשית.¹⁷⁸ מ"מ הכף גם איננה בדגש קל אלא רפה מפני שבאה לאחר אהו"י בטעם משרת.
- "תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה" (כב, כט) - מפיק בהא כלומר עינה אותה.
- "וַיִּהְיֶה יְיָ אֱלֹהֵיךָ לְךָ" (כג, ו) - הלמד דגושה מדין אתי מרחיק.
- "לֹא־תִתְעַב אֲדָמִי" (כג, ח) - האלף בחטף-פתח. ובמילת "אָדָם" האלף בחטף-סגול.
- "מִקְרָה־לִּילָהּ" (כג, יא) - הקוף דגושה לתפארת הקריאה. או שיתכן שהדגש בא לחסרון נון של "מן" כדרך מס השימוש.
- "וַיִּקְצְתָהּ" (כה, יב) - ללא מפיק בהא. והמילה היא מלרע כמו "וַיִּאֲפִיֵת אֶתָּה" (ויקרא כד, ה) מפני האות אלף שאחריה שמסוגלת להפוך את המילה לפנייה למלרע.¹⁷⁹
- ¹⁷⁴ וצריך לומר קל-לת ולא כשני מילים אלא כמילה אחת רצופה, וצריך שמיעה ממוחה. ע"ע במאמרים על פרשת מקץ ועל פרשת בהעלותך.
- ¹⁷⁵ מנחת שי
- ¹⁷⁶ מנחת שי
- ¹⁷⁷ "מסורת מדויקת" וע"ע בדבריו ובמ"ש על דברי הרד"ק במכלול.
- ¹⁷⁸ מנחת שי.
- ¹⁷⁹ אבל בזה עדיין לא יובן המלרע של "וַיִּקְצְתָהּ סֵלָת" שלפני כן.

¹⁸⁰ שכן כתב הרד"ק בשרשים בשרש "זכר" שהוא בשש נקודות במקצת ספרים, ובמקצת הספרים כל זכר בחמש נקודות. ויש מחלוקת איך קרא הגר"א עיין במעשה רב סימן קל"ד ובהסכמת ר' חיים מוולוז'ין לספר.

¹⁸¹ אמנם לא דן אם הוא בצירי או בסגול רק דן במאמר רבותינו בב"ב על יואב שלמד מרבו זכר בקמץ. וכבר ביארו המפרשים מאמר תמוה זה.

¹⁸² ונראה שגם מנהג רוב קהילות אשכנז עד לתקופה האחרונה היה כן.

¹⁸³ עיין בספר "שפת אמת" לרבי בנציון הכהן זצ"ל או בספרו המקוצר "קושט אמרי אמת" שהביא שגם מנהג האשכנזים בעבר היה לבטא צירי ללא יוד נחה אחריה ומביא גם ראיות שכך צריך להיות. וגם ה"י ניסן שרוני בסוף פרק ג' בספרו "אם למקרא השלם" מביא רשימת מקורות בנושא.